

razumeti glede dovoza živil. Pomisliti se mora, da je teh Italijanov, ki bivajo na Švicarskem, več kot 200.000 duš.

Angleška križarka potopljena.

K.B. Berlin, 21. junija. Uradno se razglša:

Dne 20. junija napadel je eden naših (nemških) podmorskih čolnov okoli 100 morskih milj vzhodno od Firth of Forth neko angleško pancerško križarko Minotaur-razreda. Torpedo je zadal. Učinek pa podmorski čoln ni mogel več opazovati.

Namestnik šefa admiralnega štaba: pl. Behncke.

Križarke „Minotaur“-razreda so 150 metrov dolge in imajo 755 moč posadke. Oboroženi so s štirimi 28.4 cm kanoni, desetimi 19 cm, šestnajstimi 7.6 cm kanoni; nadalje imajo 5 strojnih pušk ter 5 torpednih cevi.

Angleške skrbi zaradi ruskega poraza.

K.B. Kopenhagen, 22. junija. List „Köbenhavn“ piše: Neki izvrstni angleški vojaški pisatelj objavlja v „Weekly Review“ članek, v katerem izračuna, da napravi ruski poraz en milijon najboljših nemških vojakov za zapadno fronto prostih. Nemški napad proti Francozom in Angležem se bode potem zgodil z velikansko močjo in s porabo grozovitih tehničnih vojnih sredstev. Pisatelj pravi, da bodo morale Anglija, Francoska in Belgija vse svoje moči porabiti, le da se branijo; tudi dvomi pisatelj, da se bode zgodilo to branjenje brez izgube zemlje. Nemci so izredno močnejši glede streliva in kemikalij. Angleška industrija zamagala bode šele v treh mesecih nemški doseči. V prihodnjih treh mesecih morajo bitito reje zapadne velesilene na najgrozovitejše pripravljene. Pomanjkanje streljiva je za napad posebno odločilno. Pisatelj pravi potem, da angleško ljudstvo bedo trpi, medtem ko rudniški lastniki in žitni trgovci cela premoženja zaslužijo. Treba je organizirati vso ljudstvo za izdelovanje streliva in vojno službo.

(Iz tega je razvidno, da se na Angleškem in Francoskem širi hudi strah pred nemškimi armadami. Usoda Rusije je pravi „mene tekkel“ za vse naše sovraže! Op. ur.)

Eno leto vojne.

Nemški vojaški kritik major Schreiberhofen piše:

Čez šest tednov bo eno leto, odkar se je začela svetovna vojna. Vendar doslej še ni nikjer videti, da bi se bližal konec. Nasprotno! Angleži se delajo, kakor da bi šele sedaj začeli napejati vse sile, Italija je poslala na bojišče svoje prve armade in vse države pripravljajo rezervno moštvo, orožje in municijo za vse slučaje. Iz vsega tega je razviden trdni sklep, sovražnika ne samo premagati, ampak uničiti, — ne samo toliko in toliko ozemlja zasesti, ampak žrtvovati sovražnika, da se mu bodo mirovni pogoji diktirali. Čisto vse eno je, če se bodo odločilni boji bili ob Seini ali ob Reni, ob Visli ali ob Adižu, — premagati sovražnika, da bo popolnoma onemogel, to je cilj.

Bulgarija ostane nepristranska.

Listi poročajo: Bulgarski ministerski predsednik Radoslavov je dne 17. junija izročil konzulom Ruske, Angleške, Francoske in Italije odgovor na poziv, ki so ga te države poslale Bulgarski, da se naj udeleži vojne proti Avstro-Ogrski, Nemčiji in Turčiji. Bulgarski odgovor opetovano naglašja, da interesi Bulgarije zahtevajo, da bulgarska vlada čuva nepristransost. Svojo nepristransko politiko bi Bulgarija le tedaj spremenila, če bi Rumu-

nija, Srbija, Grčija in Turčija prepustile Bulgariji vse tisto ozemlje, katero je zveza naših sovražnikov v zadnji noti ponudila Bulgarski. To ozemlje bi bilo: Od Rumunije Dobruđa, od Srbije in Grčije Makedonija, Kavala in Saloniki, od Turčije črta Enos-Midia. Stališče Bulgarije je, da ji je le tedaj mogoče spremeniti svoje nepristransko stališče, ako se imenovana ozemlja takoj prepustijo Bulgariji.

Iz tega bulgarskega odgovora je razvidno, da Bulgarija zopetno odklanja ponudbe naših sovražnikov. Položaj na Balkanu za nas torej ni tako nevaren, kakor se je to od gotove strahopetne strani slikala.

General d'Amade ranjen.

K.B. Rim, 19. junija. „Giornale d'Italia“ poroča iz Kaira: Francoski general d'Amade bil je pri nekem izkrcevalnem boju v Dardanelah ranjen. Turška granata odrgala mu je dva prsta in ga je tudi na hrbtu ranila.

Preselitev ruske prestolice?

K.B. Stockholm, 23. junija. Ruski pravosodni minister predlagal je, da se premesti rusko prestolico iz Petersburga v neko drugo rusko mesto. Ne misli se pa, kakor preje nameravano, Moskvo za prestolico povzdigniti, marveč neko mesto v Krimu ali pa Kijew.

Civilno prebivalstvo zapušča Varšavo.

Listi poročajo, da je na povelje Nikolajeviča pričelo 100.000 civilnih oseb Varšavo zapuščati. Razun vojaštva in uprave armade ostanejo le državni uradniki v Varšavi. Rusija se torej že boji za svojo poljsko prestolico.

Velika turška zmaga.

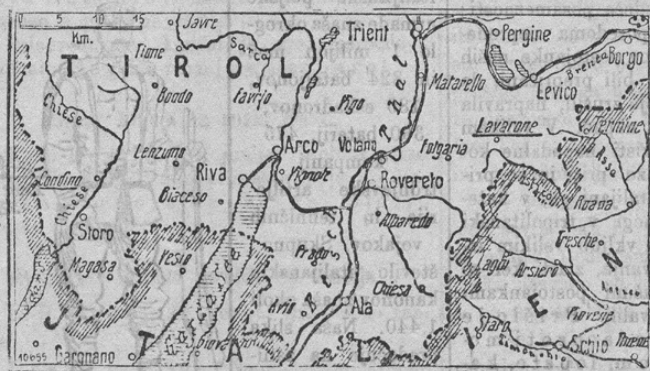
K.B. Konstantinopol, 23. junija. Veliki stan naznanja: Na kaukavski fronti so naši iz smeri Olty nastopivši vojaki s številnimi napadi močno sovražnikovo desno krilo z uspehom proti vzhodu pregnali. Predvčeranjem zavzeli so naši važne sovražnikove postojanke in so napravili mnogo plena.

Poročila iz Erzeruma pravijo, da so Turki v zadnjih dneh proti Rusom uspehe dosegli. Sovražnik je imel velike izgube in beži v neredu, zasledovan od Turkov. Ruski vjetniki pripovedujejo, da vlada v ruski armadi velika beda in lakota in da so se zgodili pusti v Baku, Moskvi in Stvaropolu.

Naraščanje revolucije na Ruskem.

Iz Sofije poročajo, da je notranji položaj na Ruskem vedno nevarnejši. Prišlo se je zopet revolucionjsko gibanje, ki je oblasti zelo prestrašilo. Vesti o ruskih porazih so to gibanje še povečale. Že zdaj mora vlada zaradi nemirov večje za Galicijo določene vojaške oddelke doma obdržati. Boje se, da bode revolucija še bolj narastla, kadar se poraze natančneje izve.

Težki poraz Lahov na južnem Tirolskem.

Die Schlappe der Italiener in Südtirol.

Uspešni napad naše mornarice.

K.B. Dunaj, 19. junija. Uradno se razglša: Dne 17. in 18. junija je več naših križark in torpednih čolnov napravilo vožnje ob italijanskem obrežju od države meje pa do Fano. Pri temu je poško dovalo semaforne postaje na izlivu Tagliamenta in pri Pesaru ter železniški most pri Rimini čez reki Montauro in Arzila potom streljanja iz topov; en italijanski parnik so potopili, moštvo rešili. Vsi naši parniki so nepoškodovani nazaj prišli.

Podpore družinam in invalidom.

Cesarska naredba z dne 15. junija določa za vojake, ki so postali invalidi in za njihove svojce in za svojce na bojišču padlih vojakov sledeče:

1. Podpore se bodo izplačevale še tudi nadalje svojcem vojakov, ki so bili sicer poklicani pod orožje, a so bili pozneje izpuščeni iz aktivne vojaške službe ter v slučajih, v katerih je že potekla postavno določena doba za izplačevanje podpor. Podpore se bodo izplačevale v polni ali v zmanjšani izmeri še nadalje.

2. Za moštvo, ki je postalo v sedanjih vojski invalidno, za svojce invalidnega moštva ter za svojce na bojišču padlih, pogrešanih ali umrlih vojakov se določa, da bodo dobivali državno podporo tudi v takih slučajih, ki sicer niso zakonito določeni, katere je pa vlada potom naredbe določila.

Podpore se bodo izplačevale le tedaj, če bo dokazano, da je prošnik potreben podpore in sicer začeti od tistega dneva, od katerega naprej ima dotičnik pravico do podpore, v slučajih pa, če bi dan ne mogel priti v poštev, začeti s prvim dnevom tistega meseca, ki sledi smrti moža.

3. V slučajih, navedenih pod točko 1 in 2, se bodo izplačevale državne podpore za ves čas, dokler bo trajala sedanja vojska in po končani vojski še nadalje šest mesecev.

Visokost državnih podpor, ki se bodo izplačevale vsak mesec naprej, je določena s sledečimi letnimi svotami:

Za invalide.

1. 60 K na leto, če se je sposobnost, si kaj prislužiti, zmanjšala za najmanj 20, toda ne več kakor za 50 odstotkov.

2. 120 K, če se je sposobnost, si kaj zaslužiti, z ozirom na prejšnji poklic, zmanjšala za 50 do 100 odstotkov.

3. 180 K, če je dotičnik popolnoma nezmožen si kaj prislužiti.

Za svojce invalidov.

1. 60 K na leto za ženo invalida, ki do biva še vrhu tega sam podporo v visokosti, označeni v točkah 1 do 3.

Na italijanskem bojišču bil je neki regiment alpincev, ki je na visočini Lavarone poskusil napad, hudo tepeni. Alpinci so izgubili več sto mož in so morali zbežati.

Začetki italijanskih bojev so bili doslej za laške izdajalce povsod jako neugodni.

Naša slika nam predčuje pozorišče teh bojev na južnem Tirolskem.

2. 36 K na leto za vsakega zakonskega ali nezakonskega otroka dotičnega invalida.

3. Po 60 K na leto za zakonskega očeta ali starega očeta, za zakonsko ali nezakonsko mater invalida, ki ima sam pravico do podpore, določene v točkah 1 do 3, toda z omejitvijo, da celokupni znesek teh podpor ne sme znašati več kakor 120 K na leto.

Za svoje padlih ali umrlih.

1. Vdova dobi na leto 120 K.

2. Vsak zakonski ali pozakonjeni otrok dobi na leto 12 K.

3. 36 K na leto dobijo zakonske ali pozakonjene sirote, ki so brez starišev, če je padli zapustil le samo eno tako siroto. Po 30 K, če je zapustil 2, po 24 K, če je zapustil 3 in po 18 K, če je zapustil 4, ali več takih sirot.

4. 60 K na leto bo dobivala vsaka nezakonska sirota, če je v oskrbi vdove, ki ima pravico do pokojnine za padlim, ali pa pravico do državne podpore.

5. 108 K za tisto nezakonsko siroto, za katero je dosedaj skrbel padli ali umrli in za katero ne pride ena zgoraj označenih točk v poštvi, po 120 K, če je zapustil dve, po 96 K, če tri in po 90 K, če je zapustil štiri ali več takih sirot.

6. Po 60 K za zakonskega očeta in starega očeta, za zakonsko ali nezakonsko mater, nadalje za zakonskega očeta nezakonske matere z omejitvijo, da celokupna svota vseh podpor ne sme znašati več kakor 120 K. Pri tem pridejo v poštev v prvi vrsti stariši, v drugi stari oče ali stara mati.

V cesarski naredbi se določa, da bodo dobivali dečki podporo do končnega 16. leta, dekleta pa do končnega 14. leta svoje starosti.

Za svoje padlih ali umrlih veljajo iste pravice, kakor za svoje pogrešanih. Invalidom, ki so popolnoma delanezmožni, se lahko v slučajju, če je to neobhodno potrebno, podelijo večje podpore, kakor je sedaj določeno.

Letni zneski vseh podpor skupaj z invalidovo pokojnino vred pa ne smejo znašati več, kakor 600 K na leto.

Vse označene podpore se podelijo le tedaj, če se prosi za nje in če je dokazano, da je prošnjik te podpore potreben.

Prošnje za podpore se morajo vložiti ustmeno ali pisмено pri županstvu tiste občine, v kateri biva prošnjik.

Razno.

Veseli in navdušeni, ki se je pojavilo po došlem uradnem poročilu o zavzetju Lemberga po vsej avstro-ogrski monarhiji, je naravnost nepopisno. Zvonili so zvonovi, streljali se je iz kanonov in možnarjev, hipoma so bila vsa poslopja v zastavah in okna razsvetljena; po ulicah pa so korakale bakljade z godbami, — ljudje in narodi so se bratili, ranjeni vojaki so jokali od veselja. ... Tudi pri nas na spodnjem Štajerskem in na Koroškem je bilo navdušeno veselje velikansko. Zlasti v mestih in trgih, kjer prihajajo vesti preje nego na deželo, je bilo veselje živahno. V Ptujju je vojaško poveljništvo s prostovoljnimi strelci priredilo krasno bakljado, kateri na čelu je korakala infanterijska godba. Pred c. k. okrajnim glavarstvom se je obhod vstavljal. G. uradni vodja dr. vitez pl. Netoliczka imel je nagovor, v katerem je slavil junastvo naše in nemške armade, ki sta združeni dosegli to krasno zmago. Končal je s »hoch«-klici na našega cesarja Franc Jožefa I. in na nemškega cesarja Viljema II. Godba je pod velikanskim navdušenjem zasvirala avstrijsko in nemško cesarsko himno. Poslopja v mestu so bila večinoma slavnostno razsvetljena. Danes je mesto v zastavah. Etnaka poročila o slavnostnem obtrajanju velike te zmage nam prihajajo iz raznih krajev. Sovražnika bi pač morala groza obiti, ako bi videl, koliko požrtvovalnosti in navdušenja ima avstro-ogrsko ljudstvo, to pa zdaj po 10 mesecih svetovne vojne. Bog nam ohrani to domovinsko navdušenje in potem nam mora priti tudi končna velika zmaga!

Novi ptujski prošt. Cesar imenoval je debanta in župnika v Ljutomeru g. Martina Jurkoviča za prošta in glavnega župnika v Ptujju.

Lepa soproga. Iz K. onjic se poroča: Dne 13. t. m. pogorelo je gospodarsko poslopje pri vojakihi se nahajajočega posestnika Franca Fijan v Poleni. Škoda znaša 2000 kron. Požar je napravila žena posestnika sama. Mož je namreč, predno je odšel k vojakom, s primernimi odredbami njeno zapravljanje vstavljal. Zato se je hotela maščevati in z zavarovalnico nova sredstva za zapravljanje v roko dobiti.

Umrli je v Gradcu rudniški direktor v p. gospod Martin Terpotitz v 76. letu svoje starosti. Pokojnik bil je mnogo let direktor trboveljskega rudokopa. Dobil je od cesarja zlati zaslužni križec s krono. Napram delavcem je bil pravičen; gotovo ga ima marsikateri starejši rudar še v živem spominu. Kot geološki strokovnjak užival je povsod največje spoštovanje. N. p. v m.!

Zaprl so v Celovcu dekle Otilijo Kus iz Hotmanevasi, ker je pomagala svojemu ljubčku vojaku Johanu Kraus, da je ta dezertiral. Kraus nosi baje veliki kuhinjski nož seboj. Zaprta Kus se bode imela pred naglim sodom zagovarjati.

Smrtni strah. Pri krčmarju Romu v Celovcu uslužbeni delavec Lukaž Stifter se je pri delu tako prestrašil, da ga je zadela srčna kap in se je takoj mrtev na tla zgrudil. Stifter bil je že 74 let star.

Velika tatvina. V Celovcu so zaprli nekega trgovskega pomočnika, ki je svojemu gospodarju tekom preteklega zime blaga za več kot 2000 K ukradel. Blago je deloma prodal, deloma ga je dal svoji ljubici, ki ga je proč pošiljala. Oddali so tata deželni sodniji.

Vlom. V Raiblu so vlomili predrzni tatovi v trgovino Jožefa Guggenbichler, ki se nahaja zdaj v Celovcu in so gotovo mnogo blaga pokradli. Vlomilci so baje najbolj na življenska sredstva gledali.

Drugi ropar. Poročali smo v zadnji številki, da je bil infanterist Valentin Sporer zaradi roparskega napada na nekega posestnika v Ragoznici na smrt obsojen in tudi ustreljen. Ropar je izvršil skupaj s posestniškim sinom Jožefom Kokol, ki se nahaja tudi v preiskovalnem zaporu. Zdaj je tudi Kokol v zaporu priznal, da se je ropa udeležil. Oddali so ga okrožni sodniji v Mariboru, kjer bode v kratkem sojen. Pred nagli sod se ga namreč ne more postaviti, ker na dan ropa za civilno prebivalstvo nagli sod še ni bil proglašen.

Dve žrtvi požara. Iz Sv. Urbana pri Ptujju poroča »Grazer Tagblatt« z dne 18. t. m.: Danes ob pol 6. uri zjutraj izbruhnil je pri posestniku Francu Rodošek v Janežovcih ogenj, ki je hišo in gospodarsko poslopje popolnoma uničil. Tudi dva otroka posestnika (10-letna deklica in 7-letni deček), ki sta spala na podstrešju, izgubila sta svoje življenje; našli so ju kot zgorela mrljica. Živino so razven ene svinje rešili. Mrva, žitje, gospodarsko orodje in obleka so zgoreli. Škoda je velika in le deloma zavarovanjem krita. Stariši so že enega sina v vojni izgubili.

V Celju so zaprli gimnazijo in vse ljudske šole.

Pod vlak prišel je rekrut Franc Šlepihar v Zidanem mostu. Hotel se je v Maribor peljati ali padel je pod vlak, ki mu je zmučkal desno nogo.

Umrli je v Mariboru zdravnik dr. Franc Kornfeld. N. p. v m.!

Junške smrti padel je na italijanskem bojišču dr. Karl Went, profesor na deželni višji realki v Gradcu. Pokojnik bil je dalje časa tudi profesor na deželni višji gimnaziji v Ptujju. Kot učitelj kakor človek pridobil si je v kratkem splošno spoštovanje. Večna čast mlademu junaku!

Nagli sod v Ptujju. V zadnji številki prinesli smo natančno poročilo o razpravi proti Valentinu Sporerju zaradi ropa. Sodba se glasi tako-le: Poljsko vojno sodišče pri c. in kr. vojaškemu poveljništvu v Gradcu kot nagli sod je po dne 15. in 16. junija 1915 v Ptujju se vršeci glavni razpravi proti infanteristu c. k. infanterijskega regimenta št. 17 Valentinu Sporer kot pravo spoznalo: Valentin Sporer je kriv: on je v noči od 30. na 31. maja 1915 v Krotovcih, občina Ragoznica, v družbi nekega roparskega sodruga Johan Markeš silo

storil, da bi si prilastil njegove gotovine v znesku 154 K, njegove usnjate denarnice, njegove niklaste remontoarure s trovratno verižico s priveskom in njegovega žepnega noža. Pri temu se je s tem nasilnim počenjanjem pričel rop tudi, zgodil in je imel tudi ranjenje oropanega, ki je imelo motenje zdravja več kot 20 dni za posledico; s tem je izvršil zločin ropa po §§ 483, 485 d, 476, 487 in 488 k. p. in se vsled tega obsodi na kazen smrti na vešalih z izključenjem iz stana oborožene sile. Po potrjenju te sodbe po pristojnem poveljniku, ki je smrtno kazen na vešalih v smrtno kazen potom ustreljenja spremenil, se je sodbo naglega sode obtožence dne 18. junija 1915 ob 3. uri 15 minut polpodne razglasilo in potem ob 5. uri 15 minut izvršilo.

Iz Koroške. Svarilo. Opetovano prihajajo otroci in druge civilne osebe v bližino vojaških naprav, prižigajo v temi tam luči itd. Tako pride dostikrat do nepotrebnega alarmiranja varstvenih straž; zna pa tudi do rabe orožja priti. Svari se torej prebivalstvo z ozirom na velike nevarnosti, da naj se ne približuje vojaškim objektom. — Splošna cenzura na Koroškem. Vse poštne pošiljke, ki se jih pošilja na Koroško ali pa iz Koroške, podvržene so splošni cenzuri. Natančneje določbe glede cenzure je razvideti iz posebnih razglasov, obsehnih pri poštah uradih.

Neposredni davki. Piše se nam: Tekom III. četrtletja 1915 postanejo neposredni davki na Štajerskem dotekli oziroma plačani v naslednjih obdobjih: 1. Zemljiški, hišno-razredni in hišno-najemninski davek ter 5-odstotni davek od najemnine onih poslopij, ki so prosta hišno-najemninskega davka in sicer: 7 mesečni obrok dne 31. julija 1915, 8 mesečni obrok dne 31. avgusta 1915, 9 mesečni obrok dne 30. septembra 1915. 2. Občna pridobnina in pridobnina podjetj, podvrženih javnemu dajanju računov. 3. četrtletni obrok dne 1. julija 1915. Ako se navedeni davki oziroma pripadle deželne doklade ne vplačajo najkasneje 14 dni po preteku zgoraj omenjenih plačilnih rokov, tedaj morajo se plačati tudi zamudne obresti in sicer ne samo od državnih davkov, ampak v zmislu postavbe z dne 15. januarja 1904 dež. zak. št. 17 tudi od deželnih doklad, če skupna letna dolžnost na dotičnem državnem davku preseže znesek 100 K; zamudne obresti znašajo od vsakih 100 K dotične dolžnosti in za vsak zamujen dan 13 vin. in se morajo izračunati ter z davki vred plačati od dne, ki sledi zgor naštetim rokom do vsotetega dne vplačila zapadne dolžnosti. Ako se davčna dolžnost ne vplača v 4 tednih po preteku plačilnega roka, iztirja se ista s pripadnimi dokladi in z doteklimi zamudnimi obrestmi vred potom predpisanega prisilnega postopanja.

Recept za dober kruh. C. kr. ministerstvo opozarja, da se na Ogrskem peče prav dober kruh po naslednjem receptu: sestavine: 2 kg koruzne moke, 1 1/4 kg pšenične moke (valjčni mlin št. 4), 1/4 kg ržene moke, 1 1/4 kg kuhane pasiranega krompirja (rumen krompir je boljši kakor rožnik), 14 dkg soli, 2 dkg drož, kislega testa v velikosti zemlje, 3 litre kropa, 1/4 kg mlačne vode. — Izdelovanje: 1 1/4 kg rumenega krompirja se skuha, olup, pasira in ohladi (v kuhanem stanju iztehta). Zvečer ob 10. uri: koruzna moka se preseje, zmeša s 3 litri vrelega kropa in napravi trdo testo; pasiran krompir se primeša in testo še enkrat dobro premeša in to potem ostane čez noč v kozi. V istem času se zmeša v nečkah 1 1/4 kg presejane pšenične in 1/4 kg ržene moke, v kot se napravi kravaje (Dampfl) iz 1/4 litra tople vode, 2 dkg drož v velikosti zemlje. Ob 7. uri zjutraj se koruzno testo (ki je postalo čez noč mehko) zmeša s 14 dkg soli in prejšnjo maso v trdo testo. (Pred mrazom varovano ostane testo do 10. dopoldne, dokler se ne dene v peč). Če je preveč vode, testo razpade. Te vrste kruh je dober in v vsakem oziru ustreza.

Novi bankovci po 2 kroni. Avstro-ogrška banka izda nove bankovce po 2 kroni. Bankovci se bodo od sedanjih razlikovali le potem, da bo papir boljši.

Avstrijci v Ameriki. V hrvatskem saboru je poslanec dr. Silović v posebni interpelaciji opozarjal, da živi skoraj šteti del hrvatskega